

CONEIX A...

JOACHIM ENGLERT COORDINADOR DE PROJECTES DE BIOECONOMIA DE FUNDACIÓ CATALUNYA LA PEDRERA

3 curiositats del Joachim

Paisatge: Bosc madur de faig envoltat de muntanyes

Afició: Tocar la trompeta, llegir un bon llibre, passejar pel bosc, estar amb els meus mes estimats

Pel·lícula: Gat negre, gat blanc.



La Fundació Catalunya La Pedrera és coneguda per la seva tasca social, educativa i cultural, però també desenvolupa activitats de conservació del patrimoni natural. Quin paper ocupa avui la gestió dels espais naturals dins la missió de la Fundació?

Per a nosaltres, la conservació de la natura comença per les persones. Hem après que sense les comunitats locals, els ramaders, els propietaris, les empreses i les entitats del territori és impossible assolir objectius de conservació a llarg termini. Per això gestionem els espais naturals amb una combinació de biodiversitat, desenvolupament territorial i generació d'oportunitats.

Entenem els espais naturals no només com a refugis de biodiversitat, sinó també com a motors de desenvolupament rural. Quan ajudem a mantenir

activitat econòmica, ocupació i arrelament al territori, també estem fent els ecosistemes més resilients. Reptes com la prevenció dels grans incendis forestals o l'adaptació al canvi climàtic només es poden afrontar amb persones implicades i un territori viu.

Sovint es parla de la necessitat de gestionar els boscos per fer-los més resilients davant del canvi climàtic. Des de la vostra experiència, quines actuacions considereu més prioritàries avui als boscos de Catalunya?

Abans de parlar de solucions, hem d'entendre el problema. Cal mirar enrere: fa només 70 anys Catalunya tenia un paisatge molt més divers, amb camps, pastures i una activitat agrària i forestal que gestionava el territori de manera permanent.

L'abandonament rural va transformar aquest paisatge en grans masses forestals més denses i amb una elevada acumulació de combustible. La crisi climàtica fa que els boscos siguin avui més vulnerables a la sequera, a les plagues i, sobretot, als grans incendis forestals.

Per fer-los més resilients hem de recuperar el mosaic forestal: potenciar l'agroforesteria, recuperar espais oberts, reduir la densitat dels boscos allà on sigui necessari i afavorir estructures forestals més adaptades a les noves condicions climàtiques.

Però la prioritat principal són les persones. Necessitem pagesos, ramaders, treballadors forestals i empreses capaces de gestionar el territori. Sense elles, no hi haurà boscos resilients.

La biomassa és una eina clau per donar valor a la gestió dels boscos. Quin paper creieu que ha de tenir dins d'una estratègia de prevenció d'incendis, desenvolupament rural i transició energètica?

La biomassa és una peça fonamental perquè ens permet convertir un risc en una oportunitat. Des del punt de vista de la prevenció d'incendis, el principal objectiu és reduir l'excés de combustible acumulat als boscos. Necessitem boscos amb menys densitat, menys continuïtat vertical i horitzontal de la vegetació i més espais oberts que dificultin la propagació dels grans incendis.

Però aquesta biomassa que retirem ha de generar valor. Si aconseguim aprofitar-la, podem reforçar el teixit empresarial forestal, crear ocupació i generar activitat econòmica al món rural. Una bona gestió forestal només serà sostenible si darrere hi ha empreses i professionals que puguin viure dignament de la seva feina. També té un paper molt important en la transició energètica i la descarbonització. Les xarxes de calor alimentades amb biomassa poden ajudar a reduir la dependència dels combustibles fòssils en equipaments públics, urbanitzacions o indústries.

“Les xarxes de calor alimentades amb biomassa poden ajudar a reduir la dependència dels combustibles fòssils en equipaments públics, urbanitzacions o indústries.”

La biomassa no és un residu forestal; és un recurs que ens permet tenir boscos més resilients, territoris més vius i una economia més descarbonitzada. La millor biomassa és aquella que deixa de ser combustible per a un incendi i es converteix en ocupació, energia i desenvolupament rural.

Un dels grans reptes és acostar la societat al valor dels boscos i de la seva gestió. Com treballau la sensibilització ciutadana?

A la Fundació Catalunya La Pedrera creiem que la millor manera de sensibilitzar és a través de l'experiència directa. És molt més fàcil entendre la importància de la gestió forestal quan pots veure sobre el terreny què es fa, per què es fa i quins resultats genera. Per això impulsem activitats de voluntariat, visites guiades i accions de divulgació als nostres espais naturals. Volem que les persones coneguin de prop la realitat dels boscos i entenguin que gestionar no vol dir degradar, sinó preparar els ecosistemes per afrontar millor reptes com la sequera, el canvi climàtic o els grans incendis forestals.

També aprofitem les xarxes socials, les conferències, i els mitjans de comunicació per explicar què està passant als boscos i per reconnectar la societat amb un món rural que sovint percep com molt llunyà. El nostre objectiu és construir un pont entre la ciutadania i el territori, perquè estem convençuts que només protegim allò que coneixem i valorem.

La Fundació col·labora habitualment amb administracions, centres de recerca, entitats i empreses. Quin valor té aquest treball en xarxa per afrontar els grans reptes ambientals dels propers anys?

El treball en xarxa és imprescindible. La prevenció dels grans incendis forestals, l'adaptació al canvi climàtic o la revitalització del món rural requereixen sumar coneixement, recursos i capacitats.

De fet, sovint dic que funcionem com un bosc. En un bosc, els arbres, els fongs, la fauna i els microorganismes formen una xarxa interconnectada que fa l'ecosistema més resilient. Amb les organitzacions passa exactament el mateix. Quan administracions, centres de recerca, empreses, entitats i propietaris treballen junts, la capacitat d'impacte es multiplica.

“Hem de millorar les condicions econòmiques, laborals i socials dels treballadors forestals i donar més valor als productes que obtenim dels boscos.”

Mirant cap al futur, quins considereu que seran els principals desafiaments per garantir una gestió forestal sostenible i potenciar la bioeconomia a Catalunya?

El principal repte és aconseguir que la gestió forestal sigui una activitat econòmicament viable. Fa anys que sabem què cal fer als boscos, però només ho podrem fer si disposem d'un teixit empresarial agroforestal fort i de professionals que vulguin desenvolupar-hi el seu projecte de vida. Per aconseguir-ho, hem de millorar les condicions econòmiques, laborals i socials dels treballadors forestals i donar més valor als productes que obtenim dels boscos.

També serà imprescindible reduir les traves burocràtiques i agilitzar els processos administratius. Els reptes que plantegen el canvi climàtic o els grans incendis forestals no esperen els temps de l'administració.

Finalment, cal una aposta política més decidida. Catalunya és un país forestal i els boscos són una infraestructura estratègica que genera biodiversitat, aigua, energia renovable, materials sostenibles i protecció davant dels riscos naturals.

Formeu part del Clúster de Bioenergia de Catalunya. Què us va portar a incorporar-vos al CBC i què us aporta formar part d'un ecosistema que connecta empreses, centres de coneixement i entitats del sector?

La Fundació Catalunya La Pedrera es va incorporar al Clúster perquè estem convençuts que els grans reptes del sector forestal i de la bioenergia només es poden abordar des de la col·laboració.

Creiem que el CBC és una plataforma molt valuosa per donar visibilitat als reptes que tenim com a país. La bioeconomia, la prevenció d'incendis, la transició energètica o el desenvolupament rural necessiten una veu col·lectiva capaç d'explicar oportunitats i solucions als responsables polítics i a la societat.

Des de la Fundació aportem la nostra experiència en la gestió del territori i la nostra vocació de connectar la conservació de la natura amb la creació d'oportunitats per a les persones. Treballem cada dia sobre el terreny i coneixem de primera mà les necessitats i el potencial dels espais rurals i forestals.

Formar part del CBC ens permet aprendre d'altres actors, generar aliances i impulsar projectes que difícilment podríem desenvolupar de manera aïllada. És un espai on el coneixement, la innovació i el territori es troben per construir solucions de futur.